

Sterilisatie bij de vrouw

Deze folder geeft u informatie over sterilisatie bij de vrouw. Het is goed u te realiseren dat voor u persoonlijk de situatie anders kan zijn dan beschreven.

Wat is een sterilisatie?

Bij sterilisatie van de vrouw worden de eileiders afgesloten door middel van een kleine operatie. Daardoor kunnen zaadcellen de eicel niet meer bereiken en kan de eicel zich niet meer naar de baarmoeder toe bewegen. Zo wordt voorkomen dat zwangerschap ontstaat.

Wanneer wordt tot een sterilisatie besloten?

In tegenstelling tot andere vormen van geboorteregeling zoals de pil of een spiraaltje, is sterilisatie definitief. De ingreep is in principe onherstelbaar en u moet er dus zeker van zijn dat u geen kinderen meer wilt. De beslissing tot sterilisatie moet zorgvuldig door u en uw partner genomen worden. Daarbij dient u zich te realiseren dat familie omstandigheden kunnen veranderen, maar dat een sterilisatie moeilijk ongedaan kan worden gemaakt.

De ingreep wordt in dagbehandeling, meestal onder een korte algehele verdoving (narcose) gedaan.

Laparoscopische sterilisatie

Kijkbuisoperatie

Een sterilisatie wordt meestal door een kijkbuisoperatie (laparoscopie) uitgevoerd. Hierbij wordt een klein sneetje van ongeveer één centimeter onder de navel gemaakt. Via die opening wordt de buik gevuld met koolzuurgas. Dit is nodig om een goed zicht op de eileiders en de baarmoeder te krijgen. Vervolgens wordt de kijkbuis in de buik gebracht. Net boven het schaamhaar wordt een tweede sneetje gemaakt. Hierdoor wordt het instrument ingebracht waarmee de sterilisatie wordt uitgevoerd.

Afsluiten van de eileiders

Het afsluiten van de eileiders kan door dichtbranden (coagulatie) of door afklemmen met een klemmetje (clipje) of een ringetje. Tussen deze methoden bestaan weinig verschillen en ze zijn alle drie even effectief. De arts die de sterilisatie uitvoert, overlegt met u welke methode het voor u het best is. Indien u eventueel later de sterilisatie ongedaan wilt laten maken, dan is de kans op een goed herstel het grootst bij het gebruik van een

ringetje of een klemmetje.

Buikoperatie

De sterilisatie kan via een buikoperatie gedaan worden, bijvoorbeeld wanneer tevens een keizersnede wordt verricht. In deze situatie worden de eileiders meestal afgebonden, omdat ze vlak na een zwangerschap te dik zijn om er een ringetje of klemmetje op te plaatsen. Soms is een buikoperatie nodig als er ernstige verklevingen in de buik zijn door bijvoorbeeld eerdere buikoperaties of na ernstige eileiderontstekingen.

De eileiders zijn dan niet goed te zien.

Soms is een andere methode nodig

Niet altijd is de afgesproken methode uitvoerbaar. Dikke eileiders bijvoorbeeld worden met ringetjes of klemmetjes vaak niet goed afgesloten. Uw arts moet dan een andere methode toepassen om het gewenste resultaat te krijgen. Vindt u het bezwaarlijk dat in dit soort gevallen een andere methode wordt toegepast, bespreek dit dan duidelijk vooraf met uw arts.

Na de sterilisatie

Op de dag van de sterilisatie bent u als gevolg van de narcose niet fit en moet u niet gaan werken. Het is niet verstandig om zelf naar huis te rijden. Laat iemand u komen ophalen om u naar huis te brengen. De volgende dagen verlopen meestal zonder problemen, maar u kunt wat schouderpijn hebben. Dat wordt veroorzaakt door een beetje koolzuurgas dat in uw buik is achtergebleven. Dit prikkelt het middenrif, waardoor pijn bij de schouderbladen kan ontstaan. Het koolzuurgas wordt vrij snel via het bloed naar de longen getransporteerd en verlaat daar het lichaam. Bij gebruik van ringetjes kunt u een paar dagen een onprettig gevoel en pijn in de onderbuik hebben. Soms wordt tijdens de operatie een soort tangetje op de baarmoedermond geplaatst. Hierdoor kan enkele dagen wat vaginaal bloedverlies optreden.

De wondjes in uw buik kunnen enkele dagen gevoelig zijn en genezen binnen zeven tot tien dagen. Bij het optreden

van koorts of hevige buikpijn is het raadzaam om contact met uw arts op te nemen.

Complicaties

Bij elke operatieve ingreep bestaat er een risico op complicaties. Een complicatie kan zijn dat de darm of blaas beschadigd wordt of dat er bloedingen of infecties optreden. Dit risico is klein.

De kans op zwangerschap

Geen enkele vorm van anticonceptie sluit zwangerschap voor 100% uit. Dit geldt ook voor sterilisatie. De kans op zwangerschap na een sterilisatie is echter zeer klein en varieert tussen twee tot vijf per duizend sterilisaties. Zwangerschap kan optreden wanneer de eileider zich spontaan herstelt en weer doorgankelijk wordt. In zeldzame gevallen blijkt achteraf dat de sterilisatie niet goed is uitgevoerd.

Bij een klein aantal vrouwen is het voor de arts moeilijk om de eileiders goed te zien en kunnen er twijfels ontstaan of de ingreep naar wens is verlopen. De arts bespreekt dat na afloop van de ingreep uiteraard met u. Hoewel een sterilisatie een ingreep is met een heel grote kans op succes, blijft zwangerschap in zeldzame gevallen dus mogelijk. Daarom is het van belang dat u zich bij uitblijven van de menstruatie realiseert dat er een kleine kans is dat u zwanger bent. Het is dan verstandig bij uw gynaecoloog of huisarts een zwangerschapstest te laten uitvoeren. Geeft deze test inderdaad aan dat u zwanger bent, dan is het nodig dat u contact met uw arts opneemt. In een aantal gevallen is namelijk de zwangerschap niet in de baarmoeder maar in de eileider gelokaliseerd en dan moet tijdig worden ingegrepen. Als de arts die u dan bezoekt, niet zelf de sterilisatie verricht heeft, is het ook zinvol om de arts die u gesteriliseerd heeft op de hoogte te brengen van het feit dat toch een zwangerschap is opgetreden.

Wat verandert er na een sterilisatie?

Behalve dat u na een sterilisatie doorgaans niet meer zwanger kunt worden, zijn er geen blijvende veranderingen te verwachten.

De hormoonspiegels veranderen niet of nauwelijks en het onbevuchte eitje wordt door het lichaam opgenomen.

Door een sterilisatie komt u niet eerder in de overgang. Als u vóór de sterilisatie de pil gebruikte en na de sterilisatie niet meer, moet u er wel rekening mee houden dat de menstruaties weer kunnen zijn zoals voor het pilgebruik en bij sommige vrouwen zelfs langduriger en heviger.

In psychische en seksuele zin verandert er weinig. Veel vrouwen ervaren dat het seksueel contact spontaner is door de geruststelling dat zij beschermd zijn tegen zwangerschap.

Kan de sterilisatie ongedaan worden gemaakt?

Sterilisatie is in principe een definitieve ingreep, waarna geen gewenste zwangerschap meer mogelijk is. Voordat u besluit zich te laten steriliseren, moet u absoluut zeker weten dat u niet meer zwanger wilt worden. Toch kunt u op een bepaald moment in uw leven spijt krijgen. Wilt u in die situatie de ingreep ongedaan laten maken, dan is meestal een buikoperatie nodig. De kans op zwangerschap na een hersteloperatie hangt af van de sterilisatiemethode die was toegepast. Waren de eileiders dichtgebrand, dan ligt na herstel de kans op zwangerschap rond de vijftig procent, was een ringetje of klemmetje gebruikt, dan is de kans ongeveer tachtig procent.

Anticonceptie tot aan de sterilisatie

Het is van belang dat u op het moment van sterilisatie niet zwanger bent. Dat betekent dat u de anticonceptie die u nu gebruikt, moet blijven gebruiken tot na de sterilisatie. De sterilisatie werkt direct, maar als u de pil gebruikt, moet u de strip waarmee u bezig bent op het moment van sterilisatie, afmaken om te voorkomen dat u voortijdig menstrueert en uw cyclus onregelmatig wordt. Een spiraaltje kan tijdens de sterilisatie verwijderd worden, maar dat is wel afhankelijk van het moment van de cyclus. Indien u geen anticonceptie toepast, dient u er zelf voor te zorgen dat u niet zwanger bent op het moment van sterilisatie. Dit kan bijvoorbeeld door het gebruik van condooms tot aan het moment van sterilisatie.

Wie betaalt de sterilisatie?

Het is verstandig dat u voor de ingreep contact opneemt met uw ziektekostenverzekeraar of u voor vergoeding in aanmerking komt.

De voor- en nadelen op een rij

Voordelen

- Sterilisatie is erg betrouwbaar.
- U hoeft zich nauwelijks bezorgd te maken over de mogelijkheid van zwangerschap.
- U hoeft niet meer elke dag de pil in te nemen.
- Onregelmatig bloedverlies of pijn zoals bij een spiraaltje treedt na sterilisatie niet of nauwelijks op.

Nadelen

- U moet een korte narcose en een kleine operatie ondergaan.
- De ingreep moet als onherroepelijk worden beschouwd en kan niet gemakkelijk hersteld worden.

Tot slot

Heeft u na het lezen van deze folder nog vragen, stel ze gerust aan uw behandelend arts.